

157 Disp.IV.Part.IV.an Deo cōcur:cū caus: sec. 158

non tenentis in omni effectu productō agens in-
creatū habere actionem elicitam ; sed sicut ge-
nerans graue dando sibi formam , sive actum pri-
mum , dat actum secundum ; non quod ipsum
eliciat : ita & in proposito agens primum dat in-
telligentia esse , & potentiam mouendi calum ,
quā habita ipsa intelligentia mouet calum per
se , præsupposita manutentia ipsius à Deo . De
iis tribus opinionibus eligatus probabilior .
Vides ergo , quomodo non solus Durandus , &
Aureolus sint huius opinionis ; haber enim alios
famosos , & antiquos Theologos , ut pote Præpo-
situum , Varonem , aliisque plures , quos præ-
nuria antiquorum librorum citare non licet :
sufficit nobis fuisse multo tempore solemnum
opinionem in scholis Theologorum , vt saltē
non reputetur pro hæretica , item eam approbat
ex recentioribus (vt vidimus) ipse Aquila .

Sed etio opiniā admittē illum concur-
sum fuerit communis inter Theologos tempore
Authorum à R. Patre Raynaudo citatorum , &
hoc propter autoritatem præstansissimorum
Theologorum : attamen non est infallibile indi-
cium , quod sit magis vera ; ordinariæ enim opi-
niones sequuntur in scholis cursus communi-
nam , qui introductus est propter autoritatem
aliquorum potius Doctorum , quā ob aliquam
firmam rationem , quanto enim tempore re-
cepta est apud Scholasticos , ut magis vera opini-
o D. Thomæ , de Conceptione B. Virginis , at-
tamen nunc , nequidem vnu Thomista eam do-
cere auderet : quantis clamoribus contra erudi-
tissimum Molinam , quoad suam de gratia effica-
ci scientiāque media sententiam actum est ? Ita
vt res ad Sedis Apostolica iudicium bis fuerit
delata , teste Lessio in dedicatione opusculi de
gratia efficaci . His tamen non obstantibus , al-
tas eccl̄ radices Molinistica opinio , Thomistica
verò predeterminatio iam dormitat etiam in
eorum scholis .

Ita etiam nunc pristino splendori restitui
potest doctrina Sequani Theologi de sua imme-
diati concursu diuini negatione , nunquam
enim discellit ab aula Scholasticorum , liquidem
remant penes Præposituum , virum doctum ,
& pium ante tempora D. Thomæ : eratque so-
lemnis atate Magistrī sententiarum : floruit
apud Varonem , aliisque non insimi nominis
Theologos : nec ergo noua , nec haec tenus à Scho-
la excludit est . Cur ergo ignobilem obtineret
locum , seu potius pristinum recuperare non
posset ?

Ad secundam respondebitur plerosque san-
ctos Patres loqui de adiutorio Dei ad actiones
supernaturales ; aut loqui de adiutorio Dei præ-
suppositiu , aut mediato , aut iure creationis :
id est quod id est actio , quam elicio dependeat à
Deo , non quasi Deus immediatè in eam influat ,
sed quia mihi dedit facultatem , & vim eam eli-
ciendi : aut dicitur dependere à Deo ; quia enti-
tas potentia saltē primordialisiter , non modò
est à Deo , sed etiam semper conservatur à Deo ;
nunquid enim omnes strenuæ actiones militis
ad bellum à Rege missi , qui stipendio Regis con-
servatur , & militat , dicuntur dependere à Re-
ge , & tamen non immediate influit in eas Rex
ipse ?

Magis evidens est locus iste , quem affert
Reu Pater Raynaudus ex S. Hieronymo agente
contra Pelagium his verbis sequentibus , *Audite ,*
quæsio. audite sacrilegum , si inquit volueris curuare
digatum , mouere manum , federe ,flare , ambulare ,
descurrire , puniti sacere , duobus digitis narrum pur-
gamentum decutere , relenare alium , urinam dige-
rere , semper mihi auxilium Dei necessarium erit ?
Ad quæ dicta Pelagi inflat sic S. Hieron : *Au-*
di ingrate , audi sacrilegio Apofolum predicantem ,
sua manducatis , sive bibitis , sive aliud quid agitis
omnia in nomine Domini agite .

Responderi tamen poterit sanctos Patres
agentes contra hæreticos sœpe ita se gerere , ac il-
lum , qui vult curuam virgulam , reclam efficeret ;
ex altera enim parte ita eam incuruat , vt postea
refiliens stet recta : ita diceret , quod agens san-
ctus Hieronymus contra Pelagium non modò
non admittentem concursum ad actiones na-
turalis ordinis , sed etiam ad actiones super-
naturalis , incurvarit S. Hieronymus illam do-
ctrinam ex una parte , nimirum non modo po-
nendo adiutoriorum actuale Dei ad actiones super-
naturalis , sed etiam ad naturales , vt postea sal-
tem recta staret , nimirum id concedendo pro
actibus supernaturalis ordinis , cum illæ ex-
cedant vires nature . Et certe huius responsio-
nis maximum est indicium , eo quod concilia
congregata contra Pelagium , nunquam eum
damnarint de negatione concursus immediati
ad actiones naturalis ordinis . Vnde posset fieri
evidens instantia ad hominem contra Ray-
naudum : Per te sancti Patres disputabant con-
tra Pelagium , cumque arguebant , quod non
modò non admitteret adiutoriorum Dei ad actiones
supernaturalis , sed quod neque ad natura-
les : at in concilijs contra ipsum congregatis ,
damnatus solùm fuit pro negatione adiutorij ad
actiones supernaturales ; ergo evidens est , quod
abnegare immediatum concursum ad actiones
naturales non sit incidere in Pelagianismum ,
quoad id , in quo fuit ab Ecclesia condemnatus
Pelagius ; non enim omnis hæreticorum doctri-
na hæretica est , loquens enim S. Augustinus de
quibusdam hæreticis ait , quod in multis erant
fecum : addo quod nec Caluinus , nec Lutherus
damnantur in eo quod afferant Deum esse v-
num , & trinum : permisit igitur Ecclesia in al-
terutram partem de concursu immediato ad
actiones naturales disputare , si enim alterutra
pars ita esset , vt volunt aduersarij , cum propo-
sta fuerit in ipsis concilijs , certe eam determina-
sent concilia , quod cum haec non sit fa-
ctum , liberum erit vnicuique , quare volet par-
tem sequi . Vnde non ex ultimo eo deuenisse di-
ctam Durandi sententiam , vt iam in summo te-
meritatis vertice sita sit , vt putat Pater Raynau-
dus .

Ad tertiam : Ad Aristotelem quidem dici-
tur potius esse verisimile ipsum negasse imme-
diatum Dei concursum , vt notat Guilielmus
Parisienis lib. 1. de uniuerso cap. 26. Henricus de
Ganda quodlib. 8. graft. 9. & alij : ex eius verò
testimoniō ex Metaphysica allato tantum colli-
gerer est , quod res habuerim à principio esse à
Deo , & hoc per creationem , hōcq; modo omne
ens est à Deo , immediatè quidem per creatio-